

A Szerzői Jogi Szakértő Testület szakvéleményei

Építészeti látványtervek szerzői jogi védelme

Ügyszám: SZJSZT 28/2001/1-2

A bíróság által feltett kérdés:

Megállapítandó, hogy a felperes által csatolt, és az iratok között F/26. és F/12. számú mellékletekben található építési látvány tervek szerzői jogi védelem alá tartoznak-e.

A felperes által feltett kérdések:

- I./1. A régi és az új Szjt. 1. §-a alapján – önálló – szerzői jogi védelem alá tartoznak-e az F/26, F/12. sz. mellékletben található építészeti tervek?
- I./2. A régi Szjt. 51. §-a (Ptk. 84. § (4) bek.) alapján – önálló – szerzői jogi védelem alá tartoznak-e az F/26, F/12. sz. mellékletben található építészeti tervek?
- I./3. Az adott alkotás alkotója szerzőnek minősülhet-e, ha nincs igazgatási szempontból tervezési jogosultsága?
- I./4. A rajzokon fel van-e tüntetve D. J. mint a tervek elkészítője?
- I./5. Megállapítható-e, hogy D. J. az építészeti tervek szerzője?
- I./6. Az építészeti terveken fel van-e tüntetve a tervek elkészültének időpontja?
- I./7. Az 5. pont és az 1-2-3-4. pont alapján megállapítható-e, hogy milyen időponttól és milyen időpontig részesülnek szerzői jogi védelemben az F/26, F/12. sz. építészeti tervek?
- I./8. A megvalósult építészeti alkotás (F/13,14, F/25.) melyik terv (F/26, F/12. vagy F/28.) alapján valósult meg?
- I./9. A B. Kft. megsértette-e D. J. szerzői jogait, amikor kereskedelmi céllal, eladásösztönző prospektusaiban (F/5/1) és az interneten (F5/2) – felhasználási szerződés nélkül – B. tetőrendszer megnevezéssel fotókat jelentetett meg az elkészült alkotásról? (BH 1998/537, Legf. Bír. Pf.IV.20.625/1998)
- I./10. A felhasználás megkezdésének minősül-e a többszörözés előkészülete is? (BH 1975/10)
- I./11. Megállapítható-e, hogy D. J. szerzői jogait 1996. évtől (vagy más időponttól) érte sérelem?
- I./12. A szerző D. J. önállóan felléphet-e a B. Kft.-vel szemben a szerzői jogainak megsértése miatt?

- I./13. A jogosulatlan felhasználásért – a bírói gyakorlatnak és az új Szjt. 16. § (4) bekezdésnek megfelelően – D. J.-t „eltérő megállapodás hiányában felhasználáshoz kapcsolódó árbevétellel arányos díjazás” illeti-e meg?
- I./14. A jogosulatlan felhasználói díj mértékét növeli-e az a tény, hogy a B. Kft. révén a B. konszern cégei is eladásösztönző, vevőkört megtartó, internet sugárzást megengedő, területi, időbeli, példányszám korlátozás nélküli, jogosulatlan felhasználással a szerző alkotását „B. tetőrendszerként” tüntették fel s azt a B. Kft.-hez hasonlóan saját anyagi előnyükre fordítják, növelve avagy megtartva árbevételüket?
- I./15. A 15. sorszám nem szerepel a felsorolásban.
- I./16. A jogosulatlan felhasználói díj mértékét növeli-e az a tény, hogy a B. Kft. révén az ismeretlen internet felhasználók (tervezők, egyéni felhasználók) a világ bármely pontján korlátlan hozzáféréssel, felhasználással a szerző alkotását saját anyagi előnyükre fordítják, s azzal ismeretlen, de korlátlan mértékű árbevételt érhetnek el, mind a mai napig?
- I./17. A jogosulatlan felhasználói díj mértékét növeli-e az a tény, hogy a B. Kft. révén a jogosulatlan felhasználás olyan marketingkiadványokban történt, amely a felhasználóknál a nemzetközi gyakorlatnak megfelelően – a jogsértés megszüntetését követő – következő öt évben is megtalálható lesz, befolyásolva ezzel a B. Kft. és konszern imázsát, árbevételt növelő, megtartó képességét, valamint az egyéni „hozzáférési” lehetőségeket?
- I./18. A jogosulatlan felhasználói díj mértékét növeli-e az a tény, hogy a B. Kft. révén nem csak a szerzői jog, hanem a felperes követelését önállóan is megalapozó reklámtörvény és a tulajdonhoz való jog is nyilvánvalóan sérült?
- II./1. P. J.-nek, az engedélyezési tervek készítőjének okiratai és a Veszprém Megyei Bíróság előtt tett nyilatkozatai (F/3/3) alapján megállapítható-e, hogy D. J. tervei alapján, kizárólag mint jogosult felhasználó készítette az engedélyezési terveket?
- II./2. P. J. engedélyezési tervei (F/28) eszközöltek-e D. J. terveihez (F/26, F/12) képest az épület külső megjelenésére, látványára vonatkozó változást, mely révén új terv jött volna létre?
- II./3. D. J. és P. J. között 2000. 09. 01. napján létrejött felhasználói szerződés alapján D. J.-t saját jogán felül, külön is megillette-e a kizárólagos fellépési jog a B. Kft.-vel szemben a tervek elkészültjének időpontjától?

Az eljáró tanács válasza:

Az eljáró tanács megítélése szerint az eljárás tárgyát képező, perben szereplő, a B. Kft. katalógusában felhasznált fotók kétségtelenül a periratokhoz F/28. szám alatt csatolt engedélyezési terv alapján megvalósult épületrészletről készültek. Megállapítható, hogy az engedélyezési terv a periratokhoz F/12. és az F/26. sorszám alatt csatolt látványtervek figyelembevételével készült. Az F/12. és az F/26. sorszámú látványtervek – grafikai alkotásként – szerzői jogi védelemben részesülnek.

A bírósági kirendeléshez csatolt, a felperes által Szakértő Testületnek feltett szerzői jogi

kérdésekre az eljáró tanács a választ a fentiekben megadta; a díjazással kapcsolatos kérdések nem tartoznak a Szerzői Jogi Szakértő Testület hatáskörébe.

Budapest, 2001. szeptember 28.

dr. Batta János
a tanács elnöke

Jékely Zsolt
a tanács előadó tagja

Marácziné dr. Mann Judit
a tanács szavazó tagja

A bíróság által feltett kérdés:

Megállapítandó, hogy a felperes által csatolt, és az iratok között F/26. és F/12. számú mellékletekben található építési látvány tervek szerzői jogi védelem alá tartoznak-e.

A felperes által feltett kérdések:

- I./1. A régi és az új Szjt. 1. §-a alapján – önálló – szerzői jogi védelem alá tartoznak-e az F/26, F/12. sz. mellékletben található építészeti tervek?
- I./2. A régi Szjt. 51. §-a (Ptk. 84. § (4) bek.) alapján önálló – szerzői jogi védelem alá tartoznak-e az F/26, F/12. sz. mellékletben található építészeti tervek?
- I./3. Az adott alkotás alkotója szerzőnek minősülhet-e, ha nincs igazgatási szempontból tervezési jogosultsága?
- I./4. A rajzokon fel van-e tüntetve D. J. mint a tervek elkészítője?
- I./5. Megállapítható-e, hogy D. J. az építészeti tervek szerzője?
- I./6. Az építészeti terveken fel van-e tüntetve a tervek elkészültének időpontja?
- I./7. Az 5. pont és az 1-2-3-4. pont alapján megállapítható-e, hogy milyen időponttól és milyen időpontig részesülnek szerzői jogi védelemben az F/26, F/12. sz. építészeti tervek?
- I./8. A megvalósult építészeti alkotás (F/13,14, F/25.) melyik terv (F/26, F/12. vagy F/28.) alapján valósult meg?
- I./9. A B. Kft. megsértette-e D. J. szerzői jogait, amikor kereskedelmi céllal, eladásösztönző prospektusaiban (F/5/1) és az interneten (F5/2) – felhasználási szerződés nélkül – BRAMAC tetőrendszer megnevezéssel fotókat jelentetett meg az elkészült alkotásról? (BH 1998/537, Legf. Bír. Pf.IV.20.625/1998)
- I./10. A felhasználás megkezdésének minősül-e a többszörözés előkészülete is? (BH 1975/10)
- I./11. Megállapítható-e, hogy D. J. szerzői jogait 1996. évtől (vagy más időponttól) érte sérelem?

- I./12. A szerző D. J. önállóan felléphet-e a B. Kft.-vel szemben a szerzői jogainak megsértése miatt?
- I./13. A jogosulatlan felhasználását – a bírói gyakorlatnak és az új Szjt. 16. § (4) bekezdésnek megfelelően – D. J.-t „eltérő megállapodás hiányában felhasználáshoz kapcsolódó árbevétellel arányos díjazás” illeti-e meg?
- I./14. A jogosulatlan felhasználói díj mértékét növeli-e az a tény, hogy a B. Kft. révén a B. konszern cégei is eladásösztönző, vevőkört megtartó, internet sugárzást megengedő, területi, időbeli, példányszám korlátozás nélküli, jogosulatlan felhasználással a szerző alkotását „B. tetőrendszerként” tüntették fel s azt a B. Kft.-hez hasonlóan saját anyagi előnyükre fordítják, növelve, avagy megtartva árbevételüket?
- I./15. A 15. sorszám nem szerepel a felsorolásban.
- I./16. A jogosulatlan felhasználói díj mértékét növeli-e az a tény, hogy a B. Kft. révén az ismeretlen internet felhasználók (tervezők, egyéni felhasználók) a világ bármely pontján korlátlan hozzáféréssel, felhasználással a szerző alkotását saját anyagi előnyükre fordítják, s azzal ismeretlen, de korlátlan mértékű árbevételt érhetnek el, mind a mai napig?
- I./17. A jogosulatlan felhasználói díj mértékét növeli-e az a tény, hogy a B. Kft. révén a jogosulatlan felhasználás olyan marketingkiadványokban történt amely a felhasználóknál a nemzetközi gyakorlatnak megfelelően – a jogsértés megszüntetését követő – következő öt évben is megtalálható lesz, befolyásolva ezzel a B. Kft. és konszern imázsát, árbevételt növelő, megtartó képességét, valamint az egyéni „hozzáférési” lehetőségeket?
- I./18. A jogosulatlan felhasználói díj mértékét növeli-e az a tény, hogy a B. Kft. révén nem csak a szerzői jog, hanem a felperes követelését önállóan is megalapozó reklámtörvény és a tulajdonhoz való jog is nyilvánvalóan sérült?
- II./1. P. J.-nek az engedélyezési tervek készítőjének okiratai és a Veszprém Megyei Bíróság előtt tett nyilatkozatai (F/3/3) alapján megállapítható-e, hogy D. J. tervei alapján, kizárólag mint jogosult felhasználó készítette az engedélyezési terveket?
- II./2. P. J. engedélyezési tervei (F/28) eszközöltek-e D. J. terveihez (F/26, F/12) képest az épület külső megjelenésére, látványára vonatkozó változást, mely révén új terv jött volna létre?
- II./3. D. J. és P. J. között 2000. 09. 01. napján létrejött felhasználói szerződés alapján D. J.-t saját jogán felül, külön is megillette-e a kizárólagos fellépési jog a B. Kft.-vel szemben a tervek elkészültjének időpontjától?

Az eljáró tanács válasza:

Az eljáró tanács megítélése szerint az eljárás tárgyát képező, perben szereplő a B. katalógusában felhasznált fotók kétségtelenül a periratokhoz F/28. szám alatt csatolt engedélyezési terv alapján megvalósult épületrészletről készültek. Az F/12. és az F/26. sorszámú látványtervek – nem építészeti, hanem grafikai alkotásként – szerzői jogi védelemben részesülnek.

Ad I./1. A régi és az új Szjt. egyaránt az építészeti alkotásokat és azok terveit védi. A F/12. és az F/26. számú mellékleteken szereplő ábrázolások (vázlatok, grafikák) nem tekinthetők építészeti terveknek, tehát ilyen minőségben nem tartoznak szerzői jogi védelem alá.

Ad I./2. A régi Szjt. 51. §-ának hatálya alá nem tartoznak az építészeti tervek, hiszen azoknak az alkotásoknak a körét célozza az 51. §, amelyek mint művészi vagy tudományos alkotások nem tartoznak szerzői védelem alá. Az építészeti alkotásokat a törvény szövegéből következően csak művészeti alkotásként lehet szerzői jogi védelemben részesíteni. Az I./1. pontra adott válasz szerint azonban jelen esetben ez a megközelítés sem alkalmazható.

Ad I./3. Nem. A szerzői jog azt illeti, aki a művet megalkotta [új Szjt. 4. §. (1)]. Építészeti alkotás tervét csak tervezési jogosultsággal rendelkező személy alkothatja meg, ugyanis csak ez képezheti a megvalósítás alapját.

Ad I./4; I./5; I./6; I./7. E kérdések vonatkozásában bizonyítási kérdésről van szó, ami nem tartozik a Szakértő Testület hatáskörébe.

Ad I./8. A megvalósítás alapjául feltehetően az F/28. számú mellékletben található tervek szolgáltak, hiszen bizonyára ezen tervdokumentáció alapján adta ki az illetékes hatóság az építési engedélyt, és az építési-kivitelezési munkákat az engedélyezett tervdokumentáció alapján kell elvégezni.

Ad I./9. D. J.-nek a tárgyban szereplő építészeti alkotás vonatkozásában nincsenek szerzői jogai.

Ad I./10. Az építészeti alkotások esetében többszörözésen az Szjt. a tervben rögzített alkotás kivitelezését, utánépítését érti. A feltett kérdés jelen esetben nem adekvát, nem értelmezhető; nem érthető, mire utal a kérdés a többszörözés előkészületén?

Ad I./11; I./12; I./13. D. J.-nek a tárgyban szereplő építészeti alkotásra vonatkozóan nincsenek szerzői jogai.

Ad I./14; I./16; I./17; I./18. A szerzői díj összegszerűségével kapcsolatos kérdések megválaszolása nem tartoznak a Szakértő Testület hatáskörébe.

Ad II./1. D. J. ún. látványtervei nem építészeti alkotás tervei, így P. J. felhasználási jogot D. J.-től nem szerezhettek.

Ad II./2. D. J. a tárgyban szereplő épület vonatkozásában nem készített szerzői jogi védelem alá eső építészeti terveket. A tárgyban szereplő épület terveit P. J. készítette.

Ad II./3. Ebben a vonatkozásban az új Szjt. 98. § (1) bekezdésének rendelkezései irányadóak.

Budapest, 2001. október 16.

dr. Batta János
a tanács elnöke

Jékely Zsolt
a tanács előadó tagja

Marácziné dr. Mann Judit
a tanács szavazó tagja